

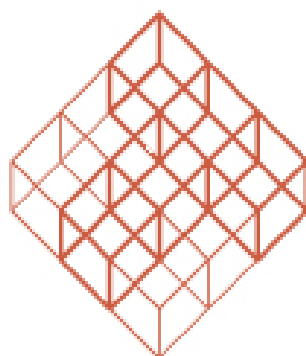
Resultater fra

Klimatoppmøte i skolen

Avstemmingsresultater og klimaråd fra norske skoleelever

10. desember 2009

Teknologirådet

Klimaråd fra norske skoleelever

Klimatoppmøte på Tæruddalen skole

Klimatoppmøte i skolen er et rollespill for elever på ungdomstrinnet og Vg1, utviklet av Teknologirådet og Naturfagsenteret med støtte fra Klimaløftet.

Mer informasjon og resultater:

www.klimamøte.no

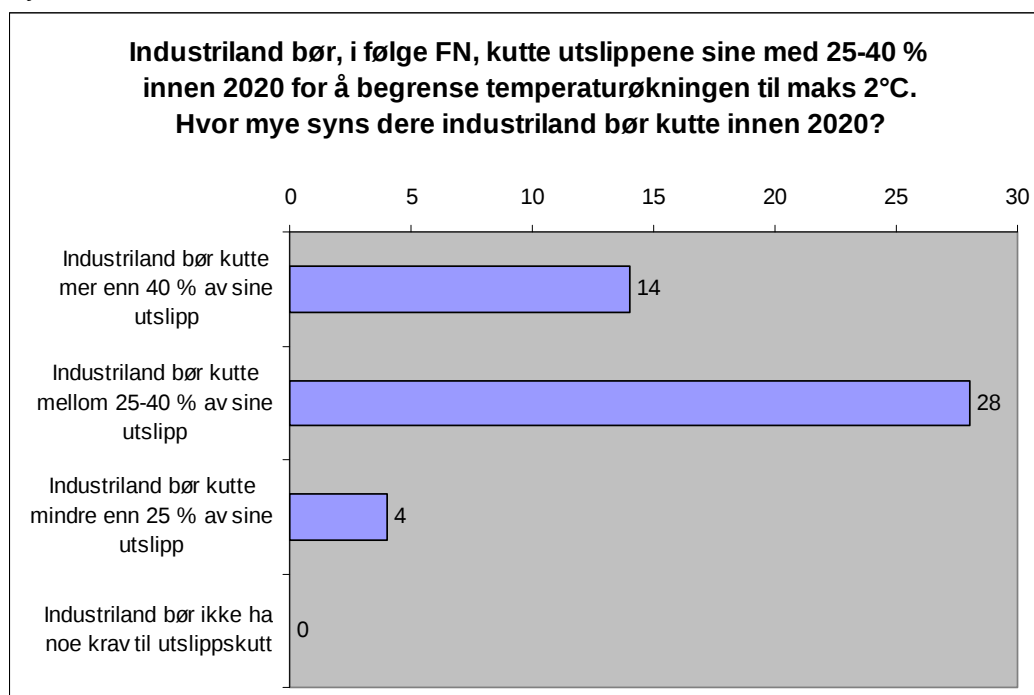
KLIMATOPPMØTE I SKOLEN

Høsten 2009 har over 1000 skoleelever i 46 skoleklasser over hele landet gjennomført klimatoppmøter i sine egne klasserom. Elevene har forhandlet og stemt over fire spørsmål, som representanter for parter som Kina, Maldivene, Norge, USA og Greenpeace. Etter forhandlingene har elevene gått ut av rollen som delegater og formulert anbefalinger til norske politikere om Norges posisjon i klimaforhandlingene. Denne rapporten presenterer forhandlingsresultatene fra Klimatoppmøte i skolen og elevenes anbefalinger.

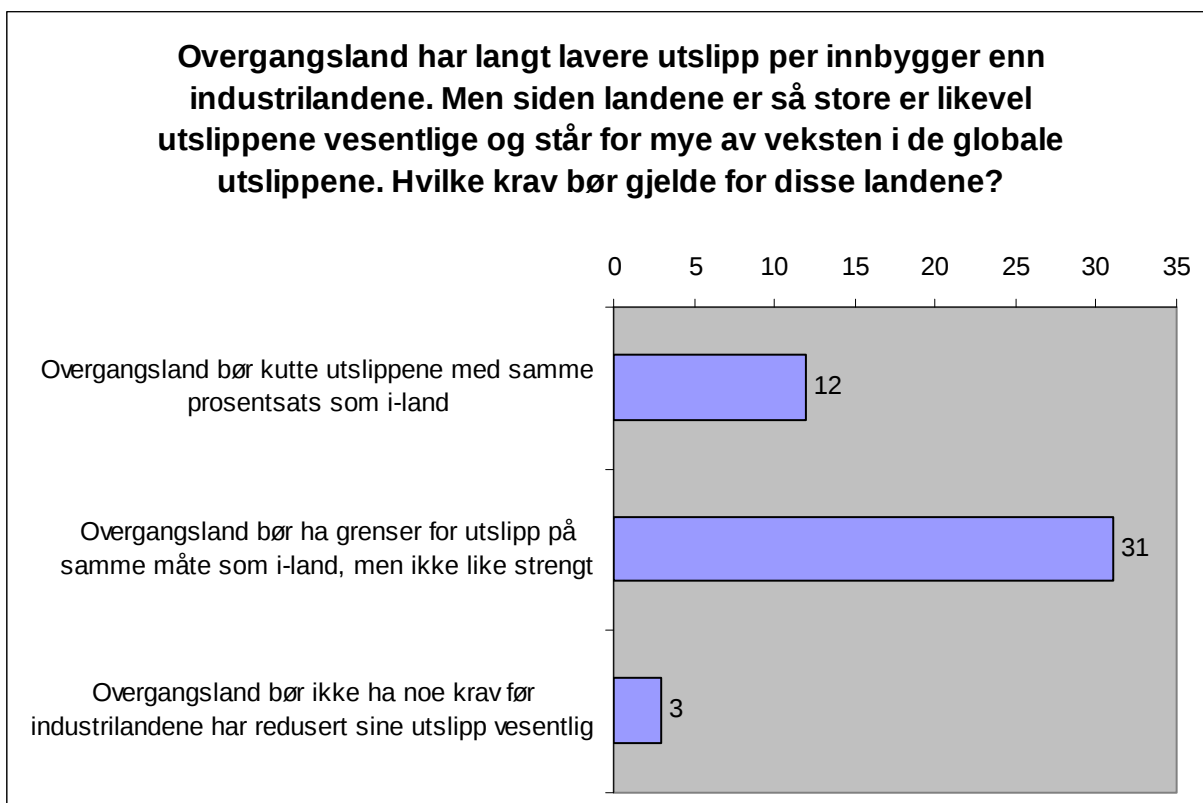
Forhandlingsresultater

I tabellene under vises resultatene fra 46 klimatoppmøter på skoler rundt om i Norge. Søylen viser hvor mange toppmøter (klasser) som valgte de ulike svaralternativene.

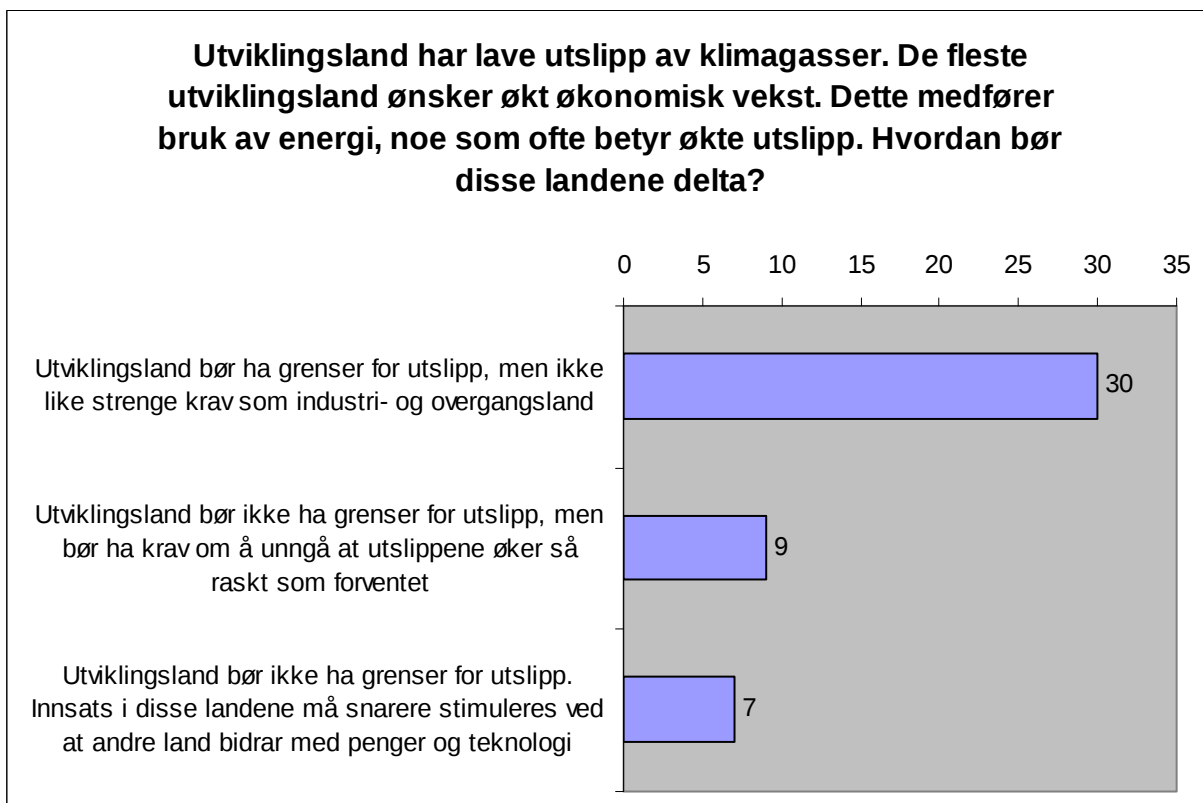
Spørsmål 1:

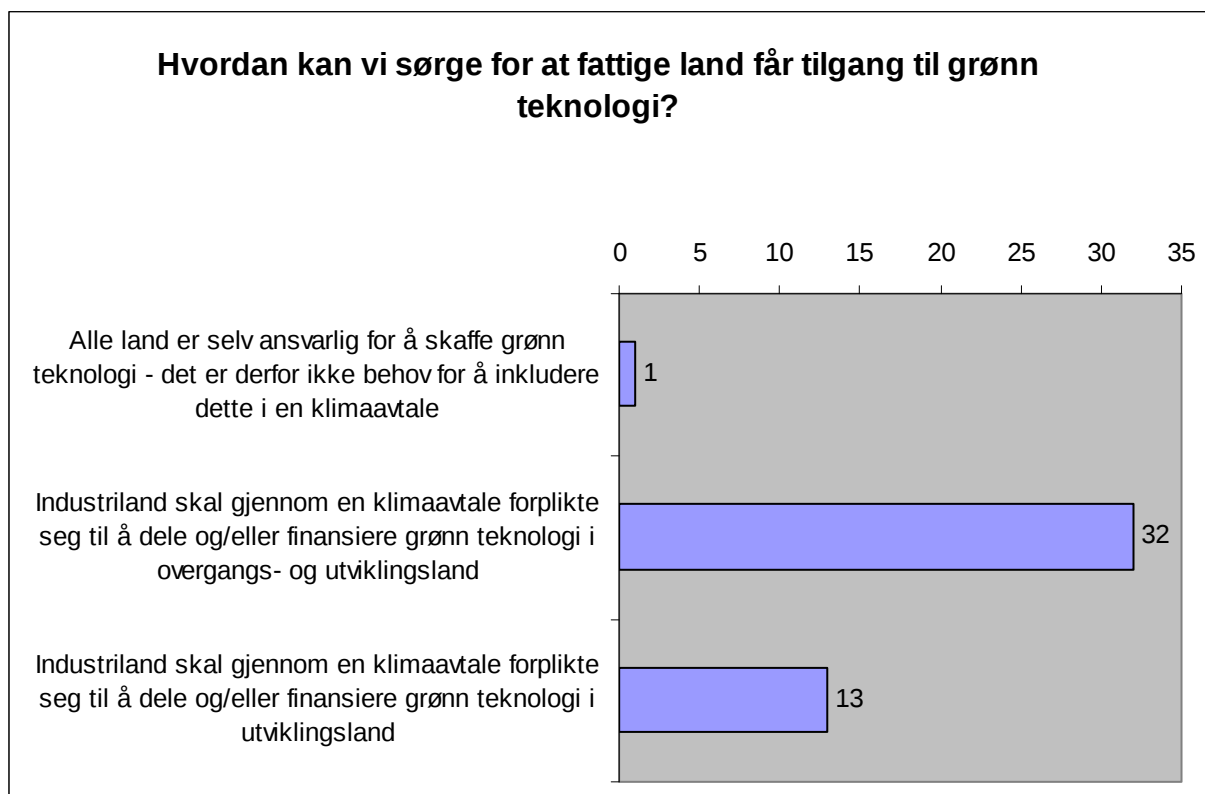
Spørsmål 2:

Spørsmål 3:

Spørsmål 4:

Klimaråd til norske politikere

10. trinn ved Belset skole (Bærum, Akershus) mener at det er viktig at Norge jobber for lavere klimautslipp. Elevene lurer mye på om det bare vil bli kutt i oljeindustrien eller om det også vil bli andre kutt, som for eksempel i bilkjøringen. Elevene er villige til å gå ned på standarden i levemåten for å hindre økte utslipp. De kom med forslag om en bilfri dag i uka, for eksempel søndag. Da må alle som skal kjøre tenke annerledes, bruke enten kollektiv, sykkel eller egne bein for å komme frem. Elevene er veldig engasjerte og ønsker sterkt at Norge skal være med å påvirke på konferansen og sørge for lavere utslipp.

8-9 .kl. ved Arnøyhamn skole (Skjervøy, Troms) mener at det er viktig at Norge tar vare på miljøet, og at Norge står fram som et godt eksempel for de andre landene.

2MUB ved Sandefjord videregående skole (Sandefjord, Vestfold) mener at vi, som ungdommer, vil at dere skal tenke på vår fremtid. Hvis ikke dere finner en løsning på klimaproblemene nå, vil dere dytte et enda større og muligens uløselige problem over på oss om noen år. Tidligere generasjoner tok ikke ansvar. Nå er det dere som har makten, ressursene og ansvaret for å gjøre noe. Dere kan ikke flytte ansvaret over på noen andre, for da vil det være for sent. Vi ungdommer er verdens fremtid, men vi har ingen fremtid hvis ikke dere redder verden. Vårt budskap til den norske forhandlingsdelegasjonen:

- Først og fremst - bli enige om noe!
- Få til forandringer som enkeltpersoner kan føle seg involvert i (og som får dem til å føle at de kan bidra).
- Sett dere store mål som skal nås - ikke små mål som ikke nås.

- Tidsfrist. Vi kan ikke bruke så lang tid vi vil, vi har ødelagt jorda nok som det er. Norge som industri- og oljeland og storutslipper av CO₂ har en forpliktelse til å bruke mye mer av Oljefondet på kollektivtrafikk og fornybar energi. Norge, som et rikt land, må bruke mer penger på klimatiltak.
- Mindre strømforbruk, flere "Earth Day"

9.- og 10. klasse ved Seida skole (Deatnu Tana, Finnmark) mener at det er viktig at industriland kutter mer enn 40 % av sine utslipp, slik at lave landområder ikke forsvinner på grunn av høyere vannstand. Skal land som for eksempel Maldivene greie seg må verden under 2 graders målet. Vi mener også at det er viktig at de rike landene hjelper utviklingslandene med penger og teknologi. Norge må ta ansvar og redusere egne utslipp. Norge har vært svært behjelpelig med økonomi til utviklings- og overgangsland, men på hjemmebane er ikke innsatsen like seriøs. Vil vi at verden skal endre seg må vi starte med oss selv først.

1 STB ved U Phils videregående skole (Bergen, Hordaland) mener at for å få en ny avtale på plass er det viktig å skape økonomisk vekst i utviklingslandene og samtidig prøve å redusere klimagassutslipp der ved overføring av grønn teknologi. For det andre må industrilandene redusere sine egne utslipp betraktelig.

1B ved Stavanger katedralskole (Stavanger, Rogaland) mener at

- landene må redusere 25 – 40 % (allikevel så er 25 til 40 et ganske stort sprang eventuelt 30 til 40 %)
- Norge burde bruke vindkraft, vannkraft (Norge er en heldig energinasjon)
- Overgangsland bør ha grenser for utslipp men ikke like strengt, var det et flertall som stemte på i klassen.
- Utviklingsland bør ikke ha grenser for utslipp. Innsats i disse landene må snarere stimuleres ved at andre land bidrar med penger og teknologi.
- Industriland skal gjennom klimaavtale forplikte seg til å dele og/eller finansiere grønn teknologi i overgangs- og utviklingsland.
- Norge burde gi penger til prosjekter til overgangs- og utviklingsland som er for klimaet.

1STC ved Trondheim katedralskole (Trondheim, Sør-Trøndelag) meiner at industriland bør kutte mellom 25-40 % av sine utslepp. Vidare meiner klassen at overgangsland bør ha grenser for utslepp på lik linje med industriland, men ikkje like strenge krav som for industrilanda. Klassen meiner også at utviklingsland bør ha grenser for utslepp, men ikkje like strenge krav som for industriland. Vi meiner også at industriland skal forplikte seg til å dele/finansiere grønn teknologi i både overgangs- og u-land.

9A ved Midtre Gauldal ungdomsskole (Midtre Gauldal, Sør-Trøndelag) mener at industriland må gå foran som gode eksempler og kutte 25-40 % av sine utslipp. De må utvikle mer miljøvennlige energikilder, og dele teknologien de utvikler med overgangs- og utviklingsland.

8C ved Gloppen ungdomsskule (Gloppen, Sogn og Fjordane) mener at det er viktig at Norge tek initiativ til og legg press for å kutte store deler av utsleppa frå i-land. Det er stor forståing for at u-landa ikkje har føresetnader for å bidra til faktisk redusksjon i utsleppa utan massiv hjelp frå i-land. Hjelpa må omfatte både pengar og teknologi. Noreg som eit av verdas rikaste land er nøydde til å gå føre med eit godt eksempel og kutte i forbruket vårt. Kven skal makte å kutte dersom vi ikkje får det til som verdens rikaste land?

Klasse 9a ved Erdal Ungdomsskole (Askøy, Hordaland) mener at Norge bør gå foran som et godt eksempel i handlinger og ikke bare i ord! Vi bør sette av mye mer penger for å bekjempe dette problemet som vi tross alt har en stor del av ansvaret for (som I-land/

oljenasjon). Vi må bli enda mer aktive i å bruke/ utvikle alternative energikilder. Støtten til overgangsland/ utviklingsland bør bli høyere!

C & D ved Verdalsøra ungdomsskole (Verdal, Nord-Trøndelag) mener at Norge bør kutte mellom 25 % - 40 % av sine utslipp.

Hjemmeareal 1 ved Sandfallet ungdomsskole (Alta, Finnmark) mener at industriland bør kutte 25 – 40 %. Overgangsland bør ikke ha noe krav før industriland har redusert sine utslipp. Industriland skal gjennom en klimaavtale forplikte seg til å dele og/eller finansiere grønn teknologi i utviklingsland

1STA ved Holmestrand videregående skole (Holmestrand, Vestfold) mener at Norge må gå foran både i ord og handling! Nå er det tid for at vi viser at vi kan gjennomføre kutt i handling også, ikke bare ha planer!

Klasse 10A ved Brønnøysund barne- og ungdomsskole (Brønnøysund barne- og ungdomsskole (Brønnøy, Nordland)) mener at industriland bør ha krav om 25 - 40 % utslippskutt. De syns også at overgangsland skal ha samme krav som industriland, men de må ikke overstige 40 %. Når det gjelder utviklingsland, mener de at disse landene må holde utslippene på det nivået de har i dag, evt. redusere 5 %. Klassen var veldig klar på at når det gjelder teknologi, så må rike land (industriland) som har tilegnet seg kunnskap om grønn teknologi dele denne kunnskapen med utviklingsland. De må hjelpe disse landene slik at de selv på sikt blir i stand til å skaffe grønn teknologi.

8.-10.trinn ved Flå Skole, Hallingdal Flå Skole (Flå, Buskerud) mener at industriland bør kutte utslipp av drivhusgasser så mye som mulig. Hvor mye hvert land skal kutte kommer an på hvor mye hvert land har mulighet til økonomisk. Utslippsreduksjonene bør speile hvor mye hvert land har i totale utslipp. De som slipper ut mest bør kutte mest. Overgangsland bør kutte mindre enn i-land for de slipper ut mindre klimagasser. Uland har i utgangspunktet mindre utslipp fra før og bør redusere utslippene mindre pga dårligere økonomi. Norge bør investere i forskning og utvikling av grønn teknologi. Vi bør fortsette å gi penger til bevaring av regnskogen i Brasil. Vi bør resirkulere i større grad og redusere forbruket vårt. Industriland bør støtte utviklingsland økonomisk til utvikling av grønn teknologi. I-land bør kutte først og deretter hjelpe andre land. Vi er ikke så mye for at man kan kjøpe klimavoter i andre land. Vi mener at vi må endre vår livsstil. Vi kan selv bidra til reduserte utslipp ved å: resirkulere mer, pante flasker, levere inn papp, batterier osv, kildesortering, bruke kollektiv trafikk mer, gå og sykle til skolen, skru av lyset i rom man ikke oppholder seg i, bruke solcellepanel på hytta, redusere bruk av varmtvann.

Tromsø Maritime skole (Tromsø, Troms) har gitt spesifikke råd til ulike land:

Norge: Arbeid med utvikling av fornybare ressurser, og videreutvikling av renskraftverkene. Gi andre land muligheten til å ta i bruk disse kraftverkene. Gi mer økonomisk støtte til forskning og videreutvikling av solcellepanel, vannkraft, vindkraft, osv.

Brasil: Få finansiert muligheten til å redde regnskogen samtidig som å opprettholde og øke en stabil økonomi. Hvis andre land vil utnytte landets ressurser må de handle (bygge, produsere) "grønt" (etter klimavennlige omstendigheter)

Kina: trenger finansiell støtte for å øke den økonomiske utviklingen i landet, kullproduksjonen vil ikke stoppe i de nærmeste årene. Men med økonomisk støtte vil det ta kortere tid og fjerne gruvene og investere i annen industri og bygge miljøvennlige energikraftverk.

USA: Det er viktig å følge FNs forslag på klimakutt, 25-40 %, fordi en for stor økning i temperatur vil føre til langt flere klimakatastrofer i hele verden. Særlig i land som ikke har

råd til å fikse dette opp uten hjelp fra andre. Dette fordi hver grad økning i temperaturen vil bety økning på 10grader nær ekvator.

9A ved Verdalsøra ungdomsskole (Verdal, Nord-Trøndelag) mener at Norge burde bidra med kunnskap og teknologi til utviklingsland.

9B ved Verdalsøra ungdomsskole (Verdal, Nord-Trøndelag) mener at utslipp per hode i stedet for land ...

Elever fra Vg1, Vg2 og Vg3 ved Sirdal videregående skole (Sirdal, Vest-Agder) mener at i-landene må ta mer ansvar, for eksempel ved å støtte opp om overgangsland som trenger grønn teknologi for å kunne kutte sine utslipp. U-landene må også få handlingsrom til å kunne komme ut av fattigdommen.

8B Samnanger ungdomsskule Samnanger ungdomsskule (Samnanger, Hordaland) mener at Norge bør videreutvikla "grøn" teknologi, og la andre land få nytte av det. Hjelpe utviklingsland med helsetjenester og prevensjon slik at dei kan bli bedre på fødselskontroll. Billigare eller gratis kollektivtrafikk (bygge ut baner til hurtigtog). Meir resirkulering, mindre emballasje. Redusere hogst av regnskogen.

En klasse ved Holmestrand videregående skole (Holmestrand, Vestfold) mener at Norge bør stå for ansvar og troverdighet.

Base grønn 2 ved Langnes skole (Tromsø, Troms) mener at industriland bør kutte mellom 25-40 % av sine utslipp. 3 stykker i klassen mener at teknologi skal være gratis, mens 13 stykker mener at betalingen skal være differensiert. Ingen mener at alle skal betale for teknologien.

9B ved Nesset ungdomsskole (Levanger, Nord-Trøndelag) mener at Industrilandene bør kutte 25-40 %. Overgangslandene skal ha en grense, men ikke like streng som i-landene. I tillegg må det satses på kollektivtransport og mindre bilbruk. Utviklingslandene bør ha en grense, men bør forsøke å ikke øke sine utslipp. Vi bør dele kunnskapen om grønn teknologi med fattige land. Vi kan også bidra med penger slik at fattige land får utviklet grønn teknologi.

Klasse 1STA ved Vardafjell videregående skole (Haugesund, Rogaland) anbefaling angående hva det er viktig at Norge står for i klimaforhandlingene:

- Vi mener at realistiske mål for industriland er å kutte mellom 25-40 % av utslippene, fordi industriland har kapital til å utføre dette.
- Vi mener overgangsland bør ha krav til begrensning av utslipp, men at disse ikke skal være like strenge som hos industriland. Vi mener kravene bør ligge på 15-25 %. Vi mener dessuten det er viktig at overgangslandene må få hjelp av i-landene til å redusere utslippene sine.
- Vi mener at mesteparten av ansvaret for reduisering av utslipp bør ligge hos industri- og overgangsland, siden det er disse landene som har stått for mesteparten av utslipp av klimagasser gjennom årene. Det er også industrilandene som har kapitalen til å utføre dette, og bør i tilfelle subsidiere u-landene med kapital og ressurser til å innføre grønn teknologi. U-land bør kanskje ikke ha mål for reduisering av utslipp, men heller ha en øvre grense for hvor mye de får slippe ut. Vi mener at u-land må få øke utslippene sine i forhold til det de slipper ut i dag, fordi de må få muligheten til å bedre landets økonomi og sørge for økt tilgang på mat.
- Vi mener at Norge har et stort ansvar når det gjelder å dele den miljøvennlige teknologien vi har. Det er tross alt først og fremst på grunn av i-land vi har det miljøproblemet vi har i dag. Norge og andre i-land bør gjennom klimaavtalen forplikte seg til å dele og finansiere grønn teknologi i u-land.

10A ved St. Franciskus skole (Arendal, Aust-Agder) mener at Norge som et av verdens rikeste land bør dele noe av sin kunnskap og ressurser med både overgangsland og utviklingsland.

Klasse 1B ved Moheia videregående skole (Rana, Nordland) mener at det er viktig at Norge bidrar til at det blir et stort kutt i utslippene.

10. klasse ved Veitvet skole (Oslo) mener at:

- Industriland bør ha et utslippskutt på 25-40%
- Overgangsland bør ha mulighet til å utvikle seg, slik at levestandarden fortsetter å øke i disse landene, men de har allikevel et stort ansvar for å redusere sine utslipp, slik at vi fortsatt kan leve i en bærekraftig verden.
- Utviklingsland har ansvar i forhold til å redusere sine utslipp, men ikke i like stor grad som i-land. I-land bør dele sin kunnskap om grønn teknologi til disse landene.
- Norge har et relativt stort utslipp av CO₂ per innbygger, og bidrar derfor i sterk grad til økt drivhuseffekt. Derfor mener vi at vi er pliktige til å dele vår kunnskap om grønn teknologi til både overgangsland og utviklingsland.

10. trinn ved Drøbak montessori ungdomsskole (Frogn, Akershus) mener at vi må lytte til u-land som står med begge beina oppe i en klimakrise. Sørge for at overgangsland og u-land får tilgang til opplæring, ressurser og investeringer innen grønn teknologi. Viktig å sørge for at klimakrisen kommer inn i alle klasserom i Norge slik som dette prosjektet her. Også viktig å fokusere på løsninger og positivitet slik at ikke ungdommene blir "deprimerte" av alle negative nyheter rundt klima utvikling....

1MFA ved Time vidaregåande skole (Time, Rogaland) mener at Norge må ta ansvar og bruke oljepengene til å utvikle grønn teknologi til bruk i alle land. Norge bør gå foran som et foregangsland, når det gjelder klimapolitikk og reduksjon av CO₂.

10 A ved Sørreisa Sentralskole (Sørreisa, Troms) mener at alle industriland må redusere sine utslipp med minst 25 %. Overgangsland bør ta ansvar for ikke å få betydelig større utslipp selv om de utvikler seg. Rike land bør gjøre det de kan for å hjelpe U-land hvis mulig. U-landene oppfordres til å gjøre det de kan uten at de har noe konkret ansvar. Norge og industrilandene bør dele grønn teknologi, men likevel først og fremst tenke på seg selv i denne sammenhengen.

9.kl ved Hemsedal barne- og ungdomsskule (Hemsedal, Buskerud) mener at Norge viser veg og tar et ansvar for kutt i eige land.

1STF ved St. Olav videregående skole (Stavanger, Rogaland) mener at solidarisk hjelp til u-land slik at de får tilgang til og kan utvikle grønn teknologi for å kunne etablere et miljøvennlig og bærekraftig samfunn. Norge bør være en pådriver i arbeidet med å gjøre grønn teknologi tilgjengelig. U-land bør prioriteres siden overgangsland allerede ligger langt framme i å ta i bruk grønn teknologi. Norge bør gå foran som et eksempel og sette strenge krav til seg selv og begynne arbeidet med å dreie sin egen industri i en mer miljøvennlig retning.

10C ved Kjøsterud Skole (Drammen, Buskerud) mener at Norge bør fremme 35 % kutt for i-land, 23 % kutt for overgangsland og 10 % kutt for u-land. Videre mener vi at vi hovedsakelig bør fokusere på å investere penger og kunnskap i u-landene, og ikke så mye til overgangslandene.

9EF ved Lierbyen skole (Lier, Buskerud) mener at industriland må ta på seg hovedansvaret og gå foran både når det gjelder kutt og støtte til utviklingsland.

8C ved Vuku oppvekstsenter (Verdal, Nord-Trøndelag) mener at Norge bør:

- rense utslipp fra industrien
- bevare regnskogen
- hjelpe fattige land til å utvikle og kjøpe "grønn" teknologi
- satse enda mer på fornybar energi

1HED ved Time vidaregåande skole (Time, Rogaland) mener at alle nordmenn bør ta ansvar for eget forbruk av co2. Regjeringen må bygge ut kollektivtransporten og legge til rette for økt bruk av denne. Fokuserer mer på alternative energi kilder vind, vann og sol energi. Vi må kildesortere og gjenvinne mer. Forske på "grønn teknologi" og anvende kunnskapen globalt.

1STA, 1STB, 1SIS ved Nordreisa videregående skole (Nordreisa, Troms) mener at konsistens og konsekvens.

10. klasse ved Os skole (Os, Hedmark) mener at i-land skal klare utslippskutt på 25-40 %. O-land bør ha samme utslippskrav som i-land men ikke like strengt. Utviklingsland bør i utgangspunktet ikke ha noe utslippskrav, før de når et visst økonomisk nivå. Alle i-land bør gi en viss % av sitt statsbudsjett til utvikling av grønn teknologi i u-land, helt til de klarer å drive denne teknologien sjøl.

1G ved Lillehammer videregående skole (Lillehammer, Oppland) mener at utslippene hos I-land og overgangsland bør reduseres med minst 30 prosent, målet er 40 prosent. For U-land mener klassen at det må tåles vekst i utslippene for å sikre økonomisk vekst og utvikling, men utslippsveksten må ikke overstige 10 prosent fram til 2020. I-landene må forplikte seg til å hjelpe U-land med grønn teknologi og økonomisk støtte, overgangslandene får hjelp med grønn teknologi.

Drøbak Montessorri skole gjennomfører Klimatoppmøte i skolen på Teknisk museum

For mer informasjon, kontakt prosjektleder Kari Laumann, 23 31 83 20 / 94 38 22 31, kari@teknologiradet.no

Resultat og råd oppdateres fortløpende på www.klimamøte.no